

*Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қаржы нарығын және қаржы
ұйымдарын бақылау мен қадағалау комитеті*

Жинақтау және есеп беру департаменті

*Қазақстан Республикасының сақтандыру секторының
2012 жылғы 1 тамыздағы ағымдағы жағдайы*

Көлемі: 8 бет

Кесте саны: 10

График саны: 7

Кезеңділігі: ай сайын жаңаланады

2012 жыл

МАЗМҰНЫ

I. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ САҚТАНДЫРУ НАРЫҒЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ

1-кесте. Қазақстан Республикасының сақтандыру нарығының құрылымы

II. ҚР САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫНЫҢ АКТИВТЕРІ

2-кесте. ҚР сақтандыру секторының жиынтық активтерінің құрылымы

III. ҚР САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫНЫҢ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ ЖӘНЕ КАПИТАЛЫ

3-кесте. ҚР сақтандыру секторының жиынтық міндеттемелерінің құрылымы

1-график. Активтердің, меншікті капиталдың және сақтандыру резервтерінің динамикасы

IV. САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫЛАРЫ

4-кесте. Сақтандыру сыйлықақыларының түсімі

2-график. Сақтандыру сыйлықақыларының динамикасы

5-кесте. Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының түсімі

3-график. Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының динамикасы

4-график. «Өмірді сақтандыру» саласы бойынша сақтандыру сыйлықақылары түсімдерінің құрылымы

5-график. «Жалпы сақтандыру» саласы бойынша келіп түскен сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы

V. ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ

6-кесте. Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы

6-график. Елдер бойынша қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы

VI. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІ

7-кесте. Сақтандыру төлемдерінің құрылымы

7-график. Сақтандыру төлемдерінің динамикасы

VII. САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫ ҚЫЗМЕТІНІҢ ТИІМДІЛІГІ, ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЭКОНОМИКАСЫНДАҒЫ РӨЛІ

8-кесте. Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының кірістері мен шығыстары

9-кесте. Сақтандыру секторының макроэкономикалық көрсеткіштері

10-кесте. Сақтандыру секторының шоғырлануы

I. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ САҚТАНДЫРУ НАРЫҒЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ**1-кесте. Қазақстан Республикасының сақтандыру нарығының құрылымы**

Сақтандыру секторының институционалдық құрылымы	1.08.11	1.08.12
Сақтандыру ұйымдарының саны	38	35
оның ішінде өмірді сақтандыру бойынша	7	7
Сақтандыру брокерлерінің саны	14	13
Актуарийлердің саны	82	81
«Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры» АҚ-ның қатысушысы болып табылатын сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының саны	27	32

II. ҚР САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫНЫҢ АКТИВТЕРІ

2012 жылғы 1 тамызда сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары активтерінің жиынтық көлемі 425 505,3 млн. теңге болды, бұл 2012 жылғы 1 қаңтардағы ұқсас көрсеткіштен 9,8%-ға көп және 2011 жылғы 1 тамыздағы жағдай бойынша осы көрсеткіштен 16,5%-ға көп, оның ішінде:

2-кесте. ҚР сақтандыру секторының жиынтық активтерінің құрылымы

Активтер	1.08.11		1.01.12		1.08.12		Жылдың басынан бастап өсімі, (%-бен)
	млн. теңге	жиынтығында %-бен	млн. теңге	жиынтығында %-бен	млн. теңге	жиынтығында %-бен	
Ақша	23 307,3	6,4	24 357,9	6,3	17 229,7	4,0	-29,3
Орналастырылған салымдар	81 628,6	22,3	92 002,0	23,7	97 879,4	23,0	6,4
Бағалы қағаздар	175 308,7	48,0	182 267,6	47,0	213 823,0	50,3	17,3
"Кері РЕПО" операциясы	5 448,4	1,5	9 692,5	2,5	5 544,6	1,3	-42,8
Сақтанушылар мен делдалдардан алынатын сақтандыру сыйлықақылары	18 722,3	5,1	20 697,7	5,3	20 355,4	4,8	-1,7
Негізгі қаражат	6 797,3	1,9	8 255,1	2,1	8 044,1	1,9	-2,6
Қайта сақтандыру активтері	36 007,9	9,9	32 827,6	8,5	42 149,1	9,9	28,4
Өзге дебиторлық берешек	9 226,7	2,5	10 884,2	2,8	12 744,0	3,0	17,1
Басқа активтер	8 928,1	2,4	6 687,4	1,8	7 736,0	1,8	15,7
Активтердің жиынтығы	365 375,3	100,0	387 672,0	100,0	425 505,3	100,0	9,8

III. ҚР САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫНЫҢ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ**4-кесте. Қазақстан Республикасының сақтандыру секторының жиынтық міндеттемелерінің құрылымы (7 айда)**

Міндеттемелер	1.08.11		1.01.12		1.08.12		Жылдың басынан бастап өсімі, (%-бен)
	млн. теңге	жиынтығында %-бен	млн. теңге	жиынтығында %-бен	млн. теңге	жиынтығында %-бен	
Резервтер	124 873,2	86,3	127 858,4	81,7	162 340,2	87,0	27,0
Алынған қарыздар	0,0	0,0	6 000,0	3,8	4 402,1	2,4	-26,6
Қайта сақтандырушылармен есеп айырысу	11 480,5	7,9	11 484,1	7,3	9 556,8	5,1	-16,8
Сақтандыру (қайта сақтандыру) қызметі бойынша делдалдармен есеп айырысу	867,9	0,6	884,2	0,6	1 100,3	0,6	24,4
Сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша төленетін шоттар	1 290,6	0,9	787,6	0,5	1 238,9	0,7	57,3

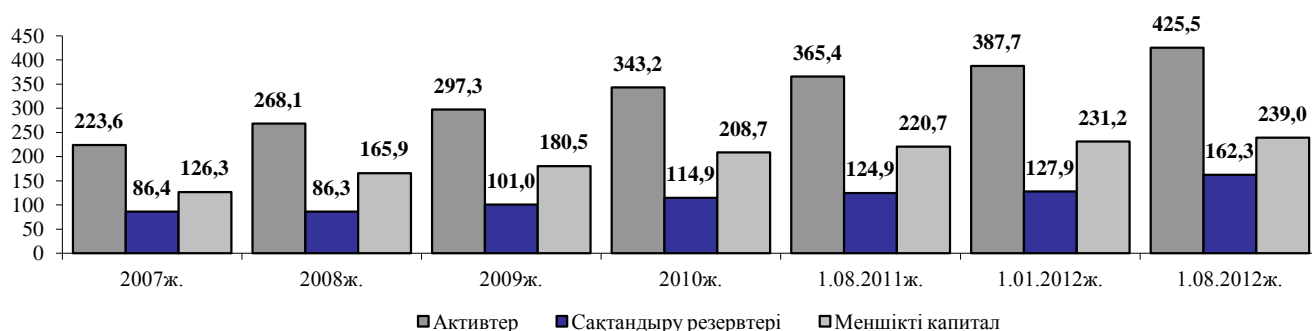
1.08.2012 ж. жағдай бойынша Қазақстан Республикасының сақтандыру секторының ағымдағы жағдайы

Басқа кредиторлық берешек	1 982,9	1,4	2 678,2	1,7	2 515,2	1,3	-6,1
Басқа міндеттемелер	4 176,6	2,9	6 817,0	4,4	5 386,1	2,9	-21,0
Міндеттемелердің жиынтығы	144 671,7	100,0	156 509,5	100,0	186 539,6	100,0	19,2

2012 жылғы 1 тамыздағы жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары міндеттемелерінің сомасы 186 539,6 млн. теңге болды, бұл 2012 жылғы 1 қаңтардағы ұқсас көрсеткіштен 19,2%-ға көп және 2011 жылғы 1 тамыздағы көрсеткіштен 28,9%-ға көп.

Есепті күні сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары қолданыстағы сақтандыру және қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету үшін құрған сақтандыру резервтерінің көлемі 162 340,2 млн. теңге болды, бұл 2012 жылғы 1 қаңтарда құрылған резервтер көлемінен 27%-ға көп және 2011 жылғы 1 тамыздағы жағдай бойынша құрылған резервтер көлемінен 30,0%-ға көп.

1-график. Активтердің, меншікті капиталдың және сақтандыру резервтерінің динамикасы (млрд. теңге)

IV. САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫЛАРЫ

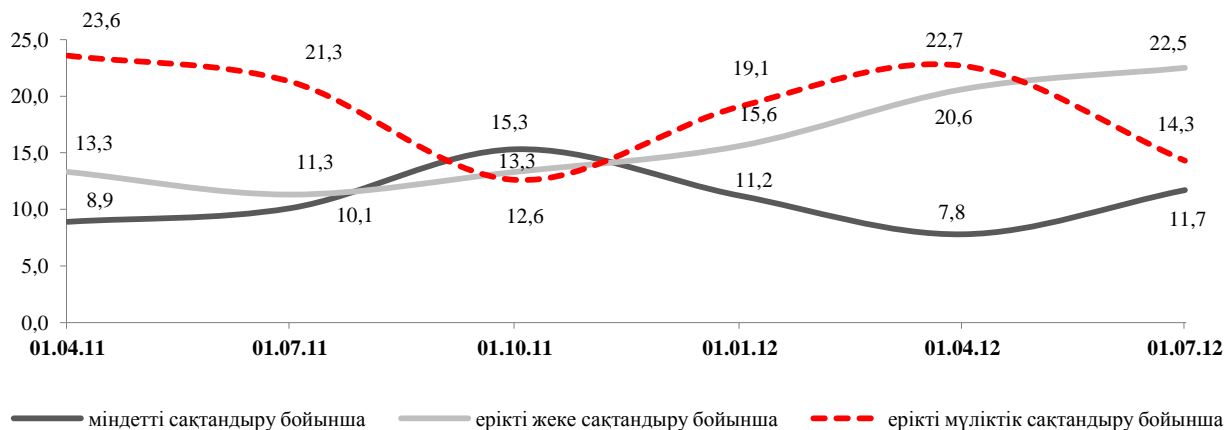
6-кесте. Сақтандыру сыйлықақыларының түсімі (сомасы қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған сыйлықақылар шегеріліп көрсетілген)

Сақтандыру сыйлықақыларының түсімі	1.08.11		1.08.12		Өсімі, %-бен
	млн. теңге	жиынтығында %-бен	млн. теңге	жиынтығында %-бен	
Барлығы, оның ішінде:	101 655,8	100,0	116 947,0	100,0	15,0
Міндетті сақтандыру бойынша, оның ішінде:	22 919,9	22,6	23 215,9	19,8	1,3
көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігі	15 148,8	66,1	16 749,0	72,1	10,6
тасымалдаушының жолаушылар алдындағы азаматтық-құқықтық жауапкершілігі	607,9	2,7	688,9	3,0	13,3
қызметкер еңбек (қызметтік) міндеттерін атқарған кезде оны жазатайым оқиғалардан сақтандыру	5 874,7	25,6	4 564,3	19,7	-22,3
Міндетті сақтандырудың өзге сыныптары	1 288,5	5,6	1 213,7	5,2	-5,8
Ерікті жеке сақтандыру бойынша, оның ішінде:	29 225,6	28,7	49 903,6	42,7	70,8
өмірді сақтандыру	2 069,8	7,1	7 319,0	14,7	253,6
аннуитеттік сақтандыру	12 017,4	41,1	20 322,3	40,7	69,1
жазатайым оқиғалардан сақтандыру	5 889,8	20,2	10 526,5	21,1	78,7
ауырған жағдайлардан сақтандыру	9 248,6	31,6	11 735,8	23,5	26,9
Ерікті мүлдіктік сақтандыру бойынша, оның ішінде:	49 510,3	48,7	43 827,5	37,5	-11,5
автомобиль көлігін сақтандыру	2 240,5	4,5	3 354,7	7,7	49,7
автомобиль, әуе, теміржол, су көлігін сақтандыруды қоспағанда, мүлдікті сақтандыру және жүктерді сақтандыру	25 500,6	51,5	22 120,4	50,5	-13,3
автомобиль, әуе және су көлігі иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін	6 634,1	13,4	5 986,5	13,7	-9,8

қоспағанда, азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандыру

өзге қаржы шығындарынан сақтандыру	8 616,0	17,4	5 614,9	12,8	-34,8
ерікті мүліктік сақтандырудың өзге сыныптары	6 519,1	13,2	6 751,0	15,3	3,6

2-график. Сақтандыру сыйлықақыларының динамикасы (млрд. теңге)

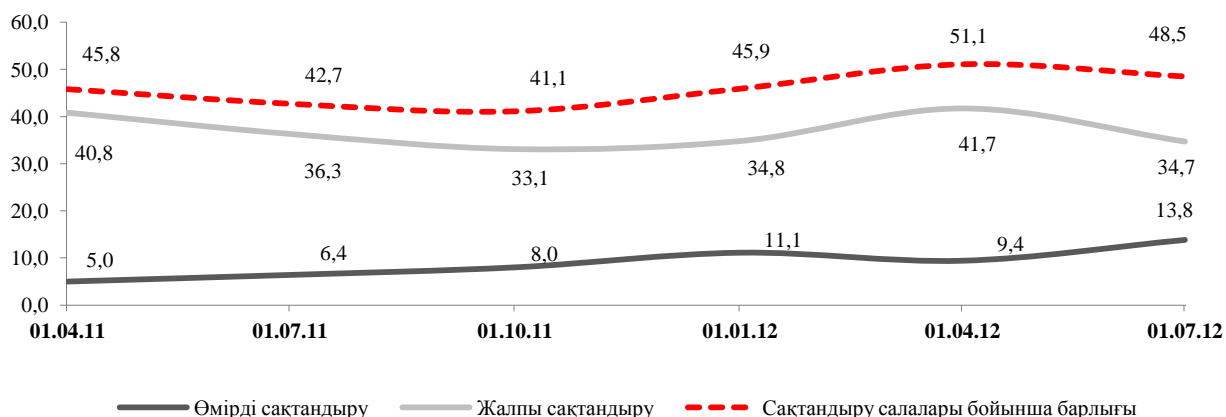

7-кесте. Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының түсімі

Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының түсімі	1.08.11		1.08.12		Өсімі, (%-бен)
	млн. теңге	жиынтығында %-бен	млн. теңге	жиынтығында %-бен	
Сақтандыру салалары бойынша, барлығы	101 655,8	100,0	116 947,0	100,0	15,0
Өмірді сақтандыру	14 087,2	13,9	27 641,3	23,6	96,2
Жалпы сақтандыру	87 568,6	86,1	89 305,7	76,4	2,0

* сомасы қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған сыйлықақылар шегеріліп көрсетілген

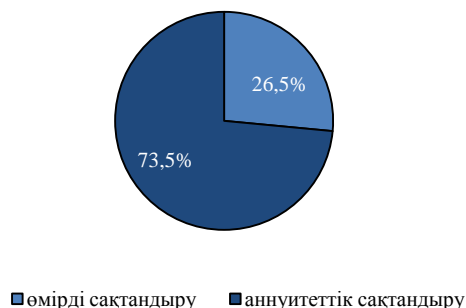
3. Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының динамикасы (млрд. теңге)

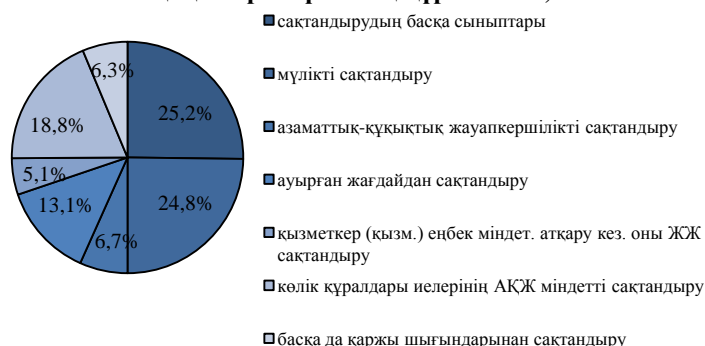
«Өмірді сақтандыру» саласы. 2012 жылғы 1 тамыздағы жағдай бойынша «өмірді сақтандыру» саласы бойынша жиналған сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 27 641,3 млн. теңге болды, бұл өткен жылдың ұқсас күніне қарағанда 96,2%-ға көп. «Өмірді сақтандыру» саласы бойынша жиналған сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық сыйлықақылардағы үлесі есепті күні 2011 жылғы 1 тамыздағы 13,9%-ға қарсы 23,6 болды.

«Жалпы сақтандыру» саласы. 2012 жылғы 7 ай ішінде «жалпы сақтандыру» саласы бойынша жиналған сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 89 305,7 млн. теңге болды, бұл 2011 жылғы ұқсас кезеңге қарағанда 2,0%-ға көп.

4-график. «Өмірді сақтандыру» саласы бойынша сақтандыру сыйлықақылары түсімінің құрылымы, %

5-график. «Жалпы сақтандыру» саласы бойынша сақтандыру сыйлықақылары түсімінің құрылымы, %

V. ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ

8-кесте. Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы

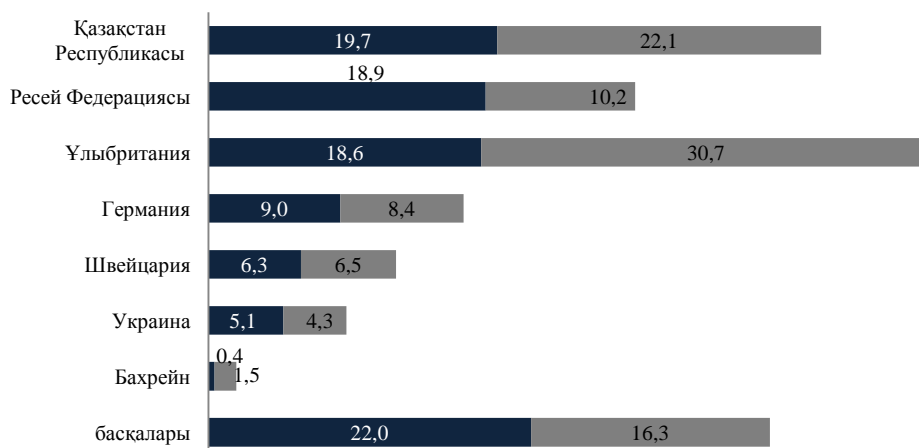
Сақтандыру сыйлықақылары	1.08.11		1.08.12		Өсімі, (%-бен)
	млн. теңге	%-бен *	млн. теңге	%-бен *	
Барлығы қайта сақтандыруға берілді, оның ішінде:	43 140,7	42,4	33 970,7	29,0	-21,3
резидент еместерге	34 639,5	34,1	26 447,9	22,6	-23,6
резиденттерге	8 501,2	8,3	7 522,8	6,4	-11,5
Барлығы резидент еместерден қайта сақтандыруға қабылданды	5 414,9	5,3	7 477,7	6,4	38,1

* Тікелей сақтандыру шарттарына пайызбен

Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 33 970,7 млн. теңге болды немесе сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлемінің 29,0%-ын құрады. Бұл ретте Қазақстан Республикасының резиденттері еместерге қайта сақтандыруға сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлемінің 22,6%-ы берілді.

Қайта сақтандыру шарттары бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары қабылдаған сақтандыру сыйлықақыларының жалпы сомасы 15 432,2 млн. теңге болды. Бұл ретте Қазақстан Республикасының резиденттері еместерден қайта сақтандыруға қабылданған сақтандыру сыйлықақыларының сомасы 7 477,7 млн. теңге болды.

6-график. Елдер бойынша қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы, %

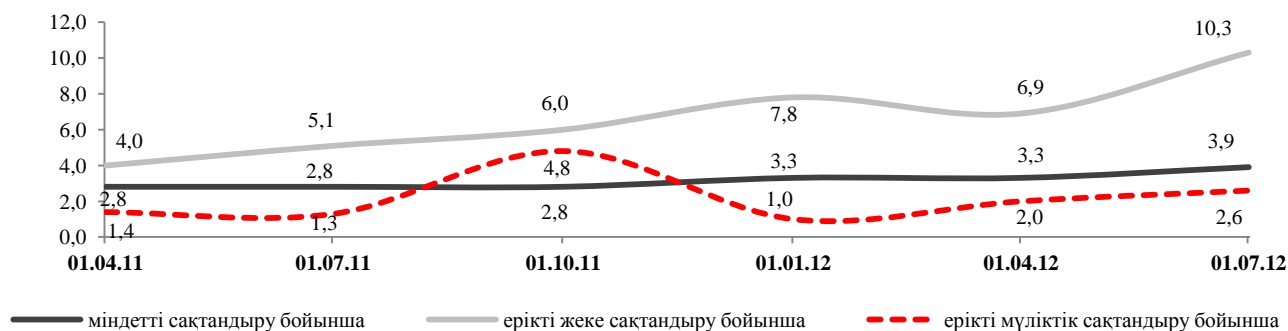
VI. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІ

9-кесте. Сақтандыру төлемдерінің құрылымы

Сақтандыру төлемдері	1.08.11		1.08.12		Өсімі, %-бен
	млн. теңге	жиынтығында %-бен	млн. теңге	жиынтығында %-бен	
Барлығы, оның ішінде:	20 368,8	100,0	34 358,0	100,0	68,7
Міндетті сақтандыру бойынша, оның ішінде:	6 415,5	31,5	8 460,7	24,6	31,9
көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігі	3 529,1	55,0	4 592,9	54,3	30,1
тасымалдаушының жолаушылар алдындағы азаматтық-құқықтық жауапкершілігі	12,5	0,2	6,7	0,1	-46,4
қызметкер еңбек (қызметтік) міндеттерін атқарған кезде оны жазатайым оқиғалардан сақтандыру	2 710,2	42,2	3 556,3	42,0	31,2
Міндетті сақтандырудың өзге сыныптары	163,7	2,6	304,8	3,6	86,2
Ерікті жеке сақтандыру бойынша, оның ішінде:	10 979,7	53,9	20 995,6	61,1	91,2
өмірді сақтандыру	136,0	1,2	216,5	1,0	59,3
аннуитеттік сақтандыру	6 060,0	55,2	15 418,3	73,4	2,5 есе
жазатайым оқиғалардан сақтандыру	267,0	2,4	215,4	1,0	-19,3
ауырған жағдайлардан сақтандыру	4 516,7	41,2	5 145,4	24,5	13,9
Ерікті мүлктік сақтандыру бойынша, оның ішінде:	2 973,6	14,6	4 901,7	14,3	64,8
автомобиль көлігін сақтандыру	750,5	25,2	873,8	17,8	16,4
автомобиль, әуе, теміржол, су көлігін сақтандыруды қоспағанда, мүлктік сақтандыру және жүктерді сақтандыру	1 026,3	34,5	3 114,2	63,5	3 есе
автомобиль, әуе және су көлігі иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін қоспағанда, азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандыру	332,3	11,2	488,3	10,0	46,9
өзге қаржы шығындарынан сақтандыру	116,7	3,9	25,1	0,5	-78,5
ерікті мүлктік сақтандырудың өзге сыныптары	747,8	25,2	400,3	8,2	-46,5

* сомасы қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған сыйлықақылар шегеріліп көрсетілген

7-график. Сақтандыру төлемдерінің динамикасы (млрд. теңге)

VII. САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫ ҚЫЗМЕТІНІҢ ТИІМДІЛІГІ, ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЭКОНОМИКАСЫНДАҒЫ РӨЛІ

10-кесте. Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының кірістері мен шығыстары

Пайда/Шығын	1.08.11		1.08.12		Өсімі, %-бен
	млн. теңге	%-бен	млн. теңге	%-бен	
Сақтандыру қызметінен түскен кірістер	64 882,1	83,8	89 937,3	85,6	38,6
Инвестициялық қызметтен түскен кірістер	11 990,3	15,5	14 666,5	14,0	22,3
Басқа қызметтен түскен кірістер	556,2	0,7	475,3	0,4	-14,5
Кірістердің жиынтығы	77 428,6	100,0	105 079,1	100,0	35,7
Сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру бойынша таза шығыстар	18 086,8	33,2	33 043,4	39,2	82,7
Басқа шығыстар	36 370,7	66,8	51 177,9	60,8	40,7
Шығыстардың жиынтығы	54 457,5	100,0	84 221,3	100,0	54,7
Табыс салығын төлегенге дейінгі таза кіріс (шығын)	22 971,1	-	20 857,8	-	-9,2
Корпоративтік табыс салығын төлеу бойынша шығыстар	2 875,5	-	2 310,7	-	-19,6
Салық төлегеннен кейінгі таза пайда (шығын) жиынтығы	20 095,6	-	18 547,1	-	-7,7
ROA	9,6	-	7,7	-	-
ROE	16,1	-	13,4	-	-

11-кесте. Сақтандыру секторының макроэкономикалық көрсеткіштері

Сақтандыру секторының негізгі көрсеткіштері	1.08.2011.	1.01.2012.	1.08.2012.
ЖІӨ, млрд. теңгемен	23 780,9	26 310,2	31 297 ¹
Сақтандыру сыйлықақыларының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	0,43	0,67	0,37
Меншікті капиталдың ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	0,93	0,88	0,76
Активтердің ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	1,54	1,47	1,36
Сақтандыру сыйлықақыларының жан басына шаққандағы қатынасы, теңгемен	6 279	10 537,4	6 964 ²

12-кесте. Сақтандыру секторының шоғырлануы, %

Сақтандыру нарығындағы жиынтық көрсеткіштердің үлесі, %	1.08.2011.	1.01.2012.	1.08.2012.
Бес ірі сақтандыру компаниясының сақтандыру сыйлықақылары	40,9	31,8	30,4
Он ірі сақтандыру компаниясының сақтандыру сыйлықақылары	53,6	50,5	55,3
Бес ірі сақтандыру компаниясының сақтандыру төлемдері	29,2	22,4	26,2
Он ірі сақтандыру компаниясының сақтандыру төлемдері	45,6	41,4	51,0
Бес ірі сақтандыру компаниясының активтері	53,1	52,6	51,5
Бес ірі сақтандыру компаниясының меншікті капиталы	62,5	63,3	64,0

01.01.2012ж. бастап 01.08.2012ж. дейінгі кезеңде сақтандыру нарығында сақтандыру сыйлықақылары бойынша шоғырлану деңгейінің азайғаны және сақтандыру төлемдері бойынша шоғырлану деңгейінің ұлғайғаны байқалады. 5 ірі сақтандыру компаниясының үлесіне жиынтық сақтандыру сыйлықақыларының 30,4%-ы (азауы 1,4 пайыздық тармақ) және сақтандыру төлемдерінің 26,2%-ы (ұлғауы 3,8 пайыздық тармақ) тиесілі болды. Бес ірі сақтандыру компаниясының сақтандыру нарығының жиынтық активтеріндегі үлесі 51,5% (азауы 1,1 пайыздық тармақ) болды.

¹ – деректер ҚР Экономикалық даму және сауда министрлігінің ресми сайтынан алынды (Үкіметтің 2008 жылғы 26 тамыздағы отырысында (Үкімет отырысының 26.08.2008 жылғы №32 хаттамасы) мақұлданған Қазақстан Республикасының әлеуметтік экономикалық дамуы және бюджеттік параметрлерінің болжамындағы өзгерістерге сәйкес).

² – Қазақстан Республикасы Статистика агенттігінің деректері бойынша 01.07.2012 ж. ҚР халқының саны 16 793 906 адам болды.